

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 25.10.2017

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. V septembru začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov ('Istrska belica' osmo leto, 'Leccino' pa sedmo leto), vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljčno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljčnega molja in število presušenih plodov zaradi suše. Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Vzorčenje

V letošnjem letu smo tako kot lansko leto začeli s spremljanjem zrelosti nekoliko prej (5. septembra) kot v prejšnjih letih, tako da rezultatov ne moremo primerjati z istim obdobjem v prejšnjih letih, lahko pa primerjamo z zadnjimi tremi leti. Prvo (5. september) in drugo (12. september) vzorčenje sorte 'Istrska belica' in 'Leccino' smo opravili na dveh lokacijah (Beneša, Ronk), pri tretjem (19. september) smo dodatno vzorčili še na Baredih, v Svetem Petru, nad Lamo – Bivje ('Istrska belica'), na Purissimi ('Maurino'), v Brdih (Gradno, Kozana - 'Istrska belica', Gradno - 'Leccino') ter na Goriškem (Kromberk, Šempeter – obe sorti). V nasadu nad Lamo (Bivje) ugotavljamo dozorevanje plodov iz starejšega nasada, ki je v opazovanju že daljše obdobje, poleg tega pa smo ugotavljali dozorevanje tudi v mlajšem nasadu, kjer se izvaja poskus namakanja – dozorevanje smo preverjali iz nenamakanih dreves in pri štirih različnih režimih namakanja (CRP - Izdelava tehnoloških smernic za namakanje oljk v Sloveniji, ZRS IZO).

Rezultati vzorčenja (do 23.10.2017)

'Leccino'

Velikost plodov: Plodovi so bili tudi v zadnjem vzorčenju večji kot v lanskem letu. V zadnjem obdobju je masa plodov na vseh lokacijah nekoliko narasla.

Indeks zrelosti (glede na obarvanost) v zadnjem obdobju hitro raste. Za to sorto je primeren čas za obiranje, ko je dosežen indeks med 3, 5 do 4. Pri zadnjem vzorčenju je bil tak indeks dosežen na vseh lokacijah razen v nasadu na Ronku. Na Ronku so plodovi bistveno manj obarvani kot v letu prej in v povprečnem letu, medtem ko na ostalih lokacijah ni tako – indeks zrelosti je višji ali enak kot v povprečnem letu.

Trdota: Pri zadnjem vzorčenju je trdota plodov padla samo na lokaciji v Svetem Petru, sicer je ostala enaka (Ronk, Baredi, Gradno) ali se je zvišala (Beneša, Kromberk, Šempeter), kar je najverjetneje povezano z veliko vlage v okolju. Plodovi so trši kot v enakem obdobju lanskega leta in trši kot v povprečnem letu.

Oljevitost v laboratorijski oljarni: Od zadnjega vzorčenja je oljevitost na treh lokacijah padla (predvidoma na račun več vode v plodovih), v Kromberku in v Šempetru pa narasla. V primerjavi z lanskim letom in povprečnim letom je oljevitost v istem obdobju večinoma nižja (4 lokacije) ali enaka (2 lokaciji).

Laboratorijska vsebnost olja in vode (Ronk, Beneša): Plodovi vsebujejo več vode kot v lanskem letu in povprečnem letu. Na lokaciji Beneša (manj naložena drevesa) je količina olja na suho snov višja kot v povprečnem letu, na Ronku (bolj naložena drevesa) pa nižja.

Priporočilo: Na večini lokacij je primeren čas za obiranje.

'Istrska belica'

Velikost plodov: Plodovi so na vseh lokacijah večji kot v lanskem letu. V zadnjem obdobju je masa plodov večinoma še narasla (več vlage, padavin).

Indeks zrelosti (glede na obarvanost) je pri tej sorti v prvem obdobju težko jasno definirati, ker se pozno barva, vendar so se plodovi v zadnjem obdobju intenzivno začeli barvati. Na vseh lokacijah je indeks zrelosti višji kot v istem obdobju lanskega leta in obarvanosti v povprečnem letu.

Trdota: V zadnjem obdobju je trdota večinoma narasla, padla pa je v Svetem Petru, Baredih in na Lami. Plodovi so večinoma enako trdi kot v letu 2016, izjema so le plodovi na Beneši, kjer so plodovi trši kot v istem obdobju v letu 2016. V primerjavi s povprečnim letom so plodovi trši (5 lokacij) ali približno enako trdi.

Oljevitost v laboratorijski oljarni: Oljevitost je od prejšnjega tedna na štirih lokacijah porasla, na treh padla, na dveh pa ostala enaka. V primerjavi z lanskim letom je oljevitost v istem obdobju višja le v Šempetru, na treh

lokacijah enaka, na štirih pa nižja. Oljevitost je bila v tem obdobju večinoma nižja ali enaka kot v povprečnem letu, razen na lokaciji v Kromberku, kjer je bila višja.

Laboratorijska vsebnost olja in vode (Ronk, Beneša): Plodovi vsebujejo še zmeraj malo več vode kot v letu 2016 in v povprečnem letu. Na Ronku vsebujejo plodovi približno enako, na Beneši pa več olja na suho snov kot v povprečnem letu.

Priporočilo: Lahko se začne z obiranjem manj naloženih dreves (več plodov obarvanih).

'Maurino'

Velikost plodov: Plodovi na opazovanih lokacijah so večji kot v letu 2016. V zadnjem obdobju so se plodovi povečali.

Indeks zrelosti je še zmeraj zelo nizek. V zadnjem obdobju je na Baredih narasel, na Purissimi pa ostal enak.

Trdota se je v zadnjem obdobju zvišala in je še zmeraj višja kot v letu 2016.

Oljevitost v laboratorijski oljarni je v tem tednu na Baredih narasla in je približno enaka kot v lanskem letu, medtem ko je na Purissimi ostala enaka in je nižja kot v istem obdobju leto prej.

Priporočilo: Na večini lokacij je primeren čas za obiranje.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnike (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pripravila: mag. Viljanka VESEL, univ.dipl.ing.agr.,
vodja Poskusnega centra za oljkarstvo pri KGZS – Zavod GO

Priloge:

Preglednica 1 : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO

Slika 1: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 2: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 3: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2011 dalje

Slika 4: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 6: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2011 dalje

Slika 7: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 8: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2010 dalje

Slika 9: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 10: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2010 dalje

Slika 11: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016,2015 in 2014

Slika 12: Indeks zrelosti pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 13: Trdota plodov pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 14: Vsebnost olja v labor. oljarni pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 15: Trdota plodov pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 16: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Slika 17: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Razlaga:

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

- 0 – plod zelene barve,
- 1 – plod rumeno-zelene barve,
- 2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,
- 3 – več kot polovica ploda temno obarvana,
- 4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,
- 5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,
- 6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,
- 7 – povrhnjica črna, meso obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska belica je ocenjen in ni prikazan v grafih.
Za obiranje sorte Leccino je primeren indeks od 3,5 do 4.

Preglednica 1A : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte **ISTRSKA BELICA**, LECCINO, MAURINO

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
ISTRSKA BELICA - RONK								
05.09.17	53	47	16	34	266	1,74	0,05	12,1%
10.09.17	58	42	15	36	254	2,40	0,32	10,3%
17.09.17	61	39	15	38	241	2,37	0,35	10,1%
24.09.17	60	40	15	38	238	2,32	0,80	10,4%
01.10.17	58	42	17	40	255	2,66	0,95	12,3%
08.10.17	59	41	19	46	242	2,77	0,99	13,4%
15.10.17	61	39	18	46	240	2,88	1,00	11,7%
22.10.17		100		0	250	3,10	1,27	13,5%
ISTRSKA BELICA - BENEŠA								
04.09.17	57	43	18	42	273	2,54	0,10	13,0%
10.09.17	59	41	18	44	277	2,78	0,39	13,2%
17.09.17	60	40	17	43	279	2,91	0,50	13,0%
24.09.17	61	39	19	49	285	2,97	0,95	12,8%
01.10.17	59	41	21	51	278	3,12	1,00	13,7%
08.10.17	60	40	21	53	275	3,27	1,02	15,7%
15.10.17	60	40	21	53	227	3,46	1,45	16,7%
22.10.17		100		0	232	3,68	1,89	15,6%
ISTRSKA BELICA - BAREDI								
12.09.17					269	2,56	0,32	11,9%
18.09.17					261	2,67	0,78	12,3%
25.09.17					262	2,66	0,95	12,6%
02.10.17					259	2,81	1,00	13,9%
09.10.17					245	2,79	1,00	13,5%
16.10.17					252	3,15	1,10	14,8%
23.10.17					233	3,21	1,32	15,2%
ISTRSKA BELICA - SV.PETER								
12.09.17					270	2,50	0,30	11,2%
18.09.17					269	2,76	0,69	11,4%
25.09.17					278	2,91	0,90	11,9%
02.10.17					278	3,06	1,00	13,4%
09.10.17					253	3,10	1,03	14,1%
16.10.17					272	3,28	1,06	15,4%
23.10.17					218	3,30	1,49	15,6%
ISTRSKA BELICA - KROMBERK								
18.09.17					276	3,22	0,80	11,2%
26.09.17					291	3,25	0,90	11,7%
02.10.17					340	3,30	1,00	12,4%
09.10.17					253	3,43	1,00	15,2%
16.10.17					160	3,69	1,87	16,1%
23.10.17					229	3,73	1,93	16,7%
ISTRSKA BELICA - GRADNO								
18.09.17					266	2,66	0,90	8,2%
26.09.17					292	2,76	0,90	8,2%
02.10.17					294	2,81	1,00	11,2%
09.10.17					257	3,04	1,03	11,5%
16.10.17					210	2,87	1,40	12,1%
23.10.17					233	3,51	2,01	11,5%
ISTRSKA BELICA - KOZANA								
18.09.17					262	3,37	0,80	9,9%
26.09.17					294	3,59	0,90	9,3%
02.10.17					269	3,38	1,05	13,0%
09.10.17					205	3,46	1,21	12,6%
16.10.17					188	2,59	1,76	11,0%
23.10.17					228	3,82	2,13	13,5%

Preglednica 1B : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte **ISTRSKA BELICA**, LECCINO, MAURINO

		Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)	
ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER - MARK									
18.09.17					312	3,47	0,80	11,0%	
26.09.17					319	3,74	0,85	11,5%	
02.10.17					291	3,88	1,04	13,5%	
09.10.17					213	3,85	1,21	13,7%	
16.10.17					182	4,32	2,25	13,0%	
23.10.17					237	4,65	2,34	12,3%	
ISTRSKA BELICA - DRUGO									
25.09.17	Rikorvo				289	2,93	0,95	12,1%	
23.10.17	Baredi A				274	3,99	1,46	13,9%	
ISTRSKA BELICA - LAMA									
18.09.17	stare				275	2,45	0,81	10,4%	
26.09.17					301	2,73	0,90	9,7%	
02.10.17					278	2,81	1,00	11,7%	
09.10.17					267	2,79	1,00	13,2%	
16.10.17					274	2,80	2,01	13,7%	
23.10.17					247	2,86	1,21	16,3%	
18.09.17	mlade nenamakane				264	2,73	0,80	10,3%	
26.09.17					320	2,74	0,90	10,3%	
02.10.17					275	2,86	1,00	12,3%	
09.10.17					258	2,98	0,99	13,2%	
16.10.17					249	2,81	1,06	13,2%	
23.10.17					236	3,20	1,35	14,8%	
18.09.17	mlade namakane A				276	2,86	0,80	11,2%	
26.09.17					326	2,91	0,90	11,0%	
02.10.17					287	2,96	1,00	13,0%	
09.10.17					256	3,00	0,99	14,1%	
16.10.17					243	3,17	1,25	15,0%	
23.10.17					215	3,27	1,54	16,3%	
18.09.17	mlade namakane B				284	2,65	0,80	10,4%	
26.09.17					324	2,77	0,90	10,8%	
02.10.17					277	2,78	1,00	12,6%	
09.10.17					259	2,96	0,99	14,3%	
16.10.17					252	2,93	1,07	14,8%	
23.10.17					248	3,08	1,30	15,0%	
18.09.17	mlade namakane C				267	2,74	0,80	11,4%	
26.09.16					339	3,04	0,90	12,1%	
02.10.17					305	2,92	1,00	13,2%	
09.10.17					258	3,00	1,02	15,2%	
16.10.17					243	3,28	1,26	15,6%	
23.10.17					239	3,44	1,61	16,1%	
18.09.17	mlade namakane D				291	3,24	0,75	10,8%	
26.09.17					335	3,23	0,85	11,5%	
02.10.17					305	3,21	1,00	13,2%	
09.10.17					273	3,41	0,97	14,1%	
16.10.17					251	3,38	1,37	15,7%	
23.10.17					243	3,51	1,61	15,6%	

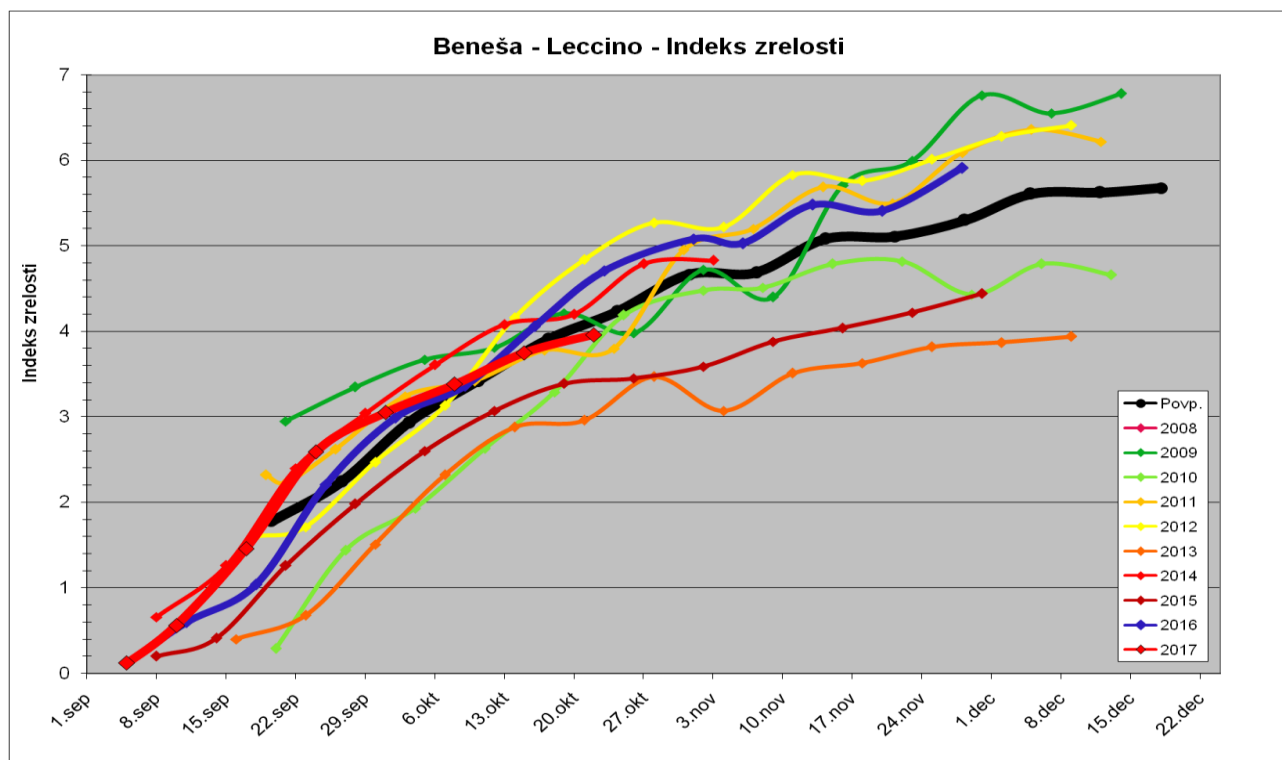
Preglednica 1C : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, **LECCINO**, MAURINO

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota plodov	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
LECCINO - RONK								
05.09.17	55	45	9	20	359	1,32	0,30	2,8%
10.09.17	58	42	9	21	354	1,62	0,30	4,6%
17.09.17	58	42	10	24	309	1,74	0,87	5,5%
24.09.17	59	41	11	27	308	1,63	1,37	5,5%
01.10.17	55	45	12	27	267	1,87	2,36	7,5%
08.10.17	58	42	13	31	230	1,87	2,66	8,8%
15.10.17	59	41	14	34	224	1,98	2,70	8,8%
22.10.17					222	2,09	2,86	8,8%
LECCINO - BENEŠA								
04.09.17	57	43	11	26	337	2,17	0,12	6,8%
10.09.17	58	42	12	29	320	2,27	0,56	7,3%
17.09.17	59	41	12	29	281	2,53	1,46	7,7%
24.09.17	58	42	13	31	251	2,56	2,59	9,5%
01.10.17	57	43	16	37	188	2,69	3,05	11,2%
08.10.17	59	41	16	39	192	2,90	3,38	11,4%
15.10.17	59	41	16	39	183	2,82	3,75	10,4%
22.10.17					196	3,02	3,96	9,9%
LECCINO - BAREDI								
12.09.17					333	1,61	0,54	7,0%
18.09.17					298	1,60	1,13	7,5%
25.09.17					256	1,87	2,39	9,0%
02.10.17					202	1,92	2,96	11,0%
09.10.17					175	1,87	3,40	12,3%
16.10.17					184	1,91	3,97	11,2%
23.10.17					180	2,05	4,01	11,4%
LECCINO - Sv. PETER								
12.09.17					324	2,05	0,59	7,3%
18.09.17					309	2,04	1,43	6,8%
25.09.17					256	2,31	2,31	8,8%
02.10.17					208	2,22	2,82	11,0%
09.10.17					167	2,55	3,41	11,0%
16.10.17					204	2,72	4,04	10,4%
23.10.17					185	3,06	3,98	9,5%
LECCINO - KROMBERK								
18.09.17					321	2,18	1,13	5,9%
26.09.17					293	2,33	2,02	7,5%
02.10.17					205	2,28	2,43	10,4%
09.10.17					168	2,26	3,19	11,9%
16.10.17					164	2,45	3,64	10,6%
23.10.17					180	2,59	3,90	11,4%
LECCINO - GRADNO								
18.09.17					294	2,16	1,40	6,0%
26.09.17					241	2,13	1,96	5,9%
02.10.17					205	2,16	2,57	8,8%
09.10.17					176	2,35	2,89	8,8%
16.10.17					172	2,53	3,30	9,3%
23.10.17					176	2,07	3,42	8,8%
LECCINO - ŠEMPETER - MARK								
18.09.17					295	2,11	1,37	6,6%
26.09.17					301	2,47	2,49	7,9%
02.10.17					201	2,41	2,99	10,4%
09.10.17					180	2,61	3,21	10,1%
16.10.17					182	2,98	3,53	9,2%
23.10.17					212	3,09	3,39	7,9%
LECCINO - DRUGO								
01.10.17	Ronk 0				274	2,44	2,40	7,5%
08.10.17	Baredi A				192	2,09	2,65	9,5%

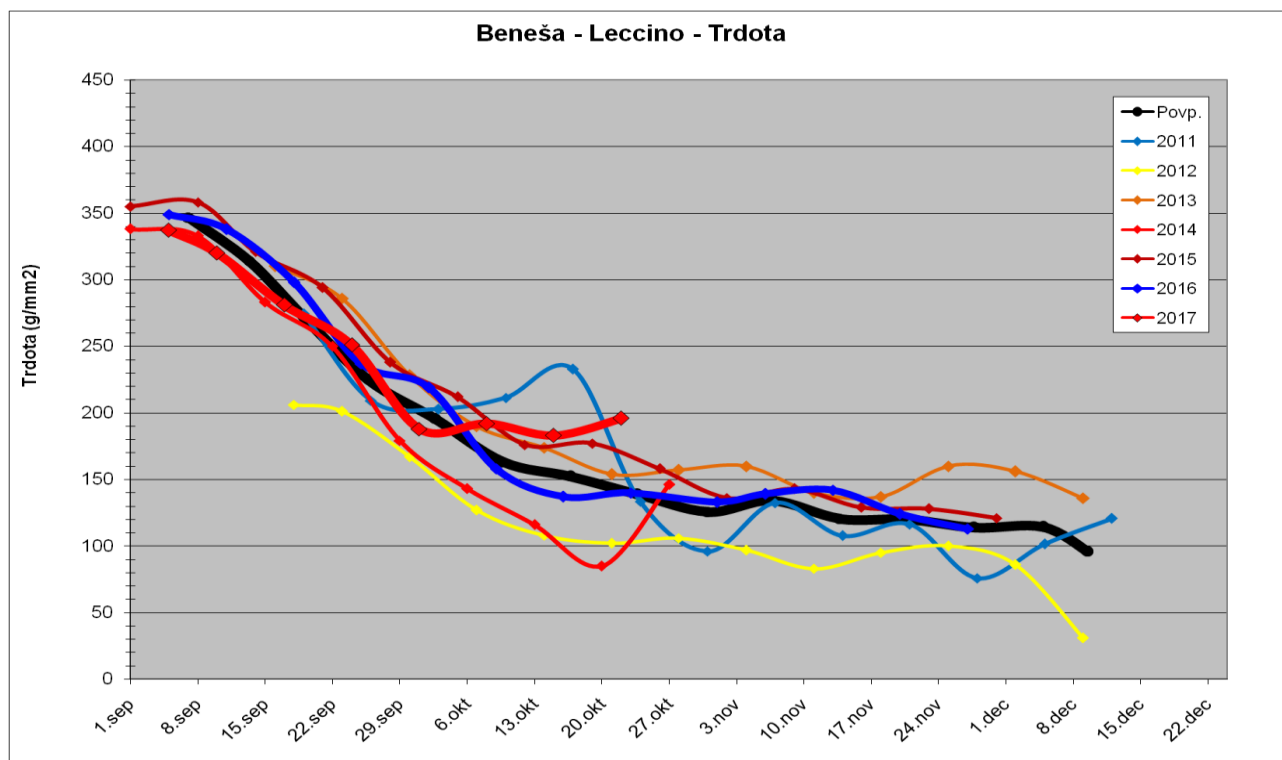
Preglednica 1D : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO

Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
voda	suha snov	oljevitost	olje / SS	trdota	masa 1	indeks	oljevit. v
(%)	v(%)	(%)	v(%)	plodov	ploda (g)	zrelosti	oljarni (%)
MAURINO - BAREDI							
12.09.17				249	1,34	0,50	7,5%
18.09.17				235	1,44	0,86	8,1%
25.09.17				212	1,55	1,10	8,8%
02.10.17				173	1,55	1,58	12,1%
09.10.17				177	1,68	1,85	10,8%
16.10.17				163	1,77	2,54	11,5%
23.10.17				175	1,83	3,43	12,8%
MAURINO - PURISSIMA							
18.09.17				208	1,47	1,48	9,2%
25.09.17				178	1,75	1,52	9,3%
02.10.17				179	1,69	2,06	11,9%
09.10.17				150	1,81	2,41	11,0%
16.10.17				180	1,96	2,41	10,8%
23.10.17				163	1,98	2,77	12,6%
MAURINO - DRUGO							
25.09.17	Baredi A			229	1,54	1,07	7,7%
08.10.17	Baredi A			192	1,76	1,75	9,0%
16.10.17	Baredi A			194	1,95	1,94	8,4%
09.10.17	Sermin J			197	2,03	1,84	6,4%

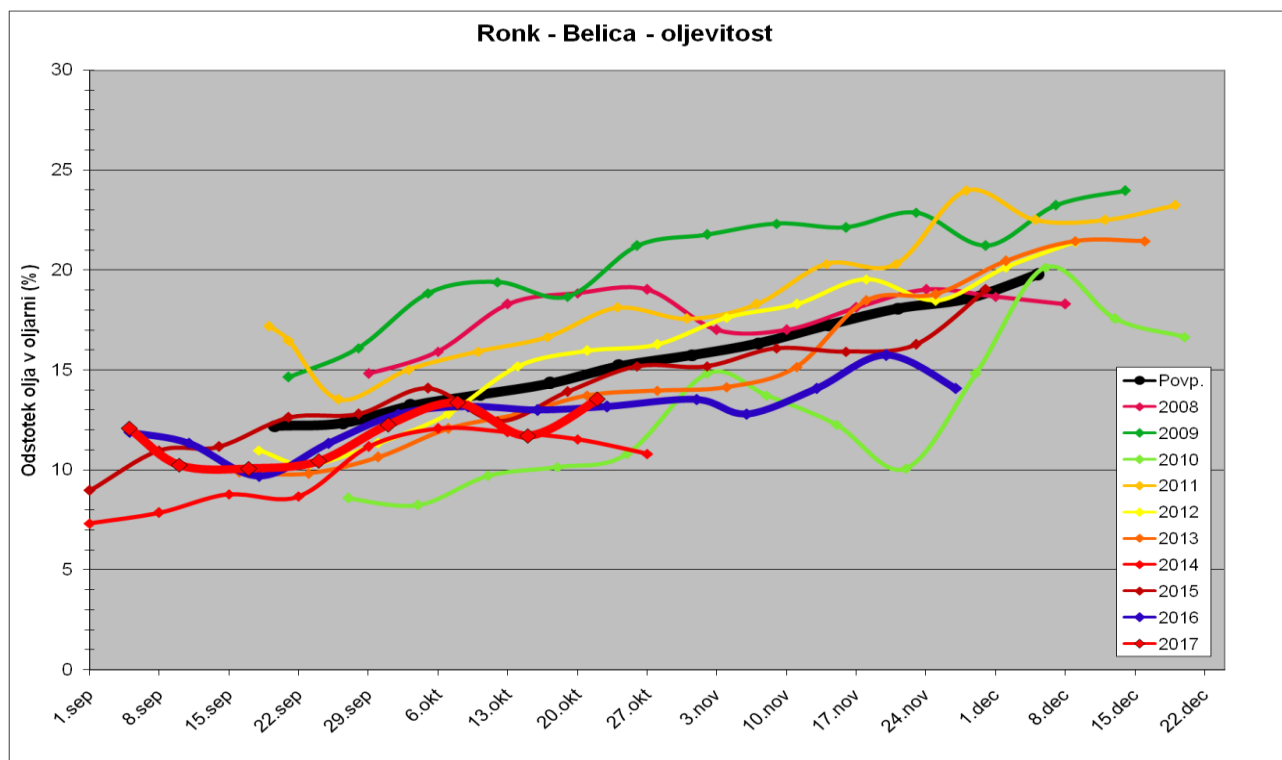
Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2008 dalje

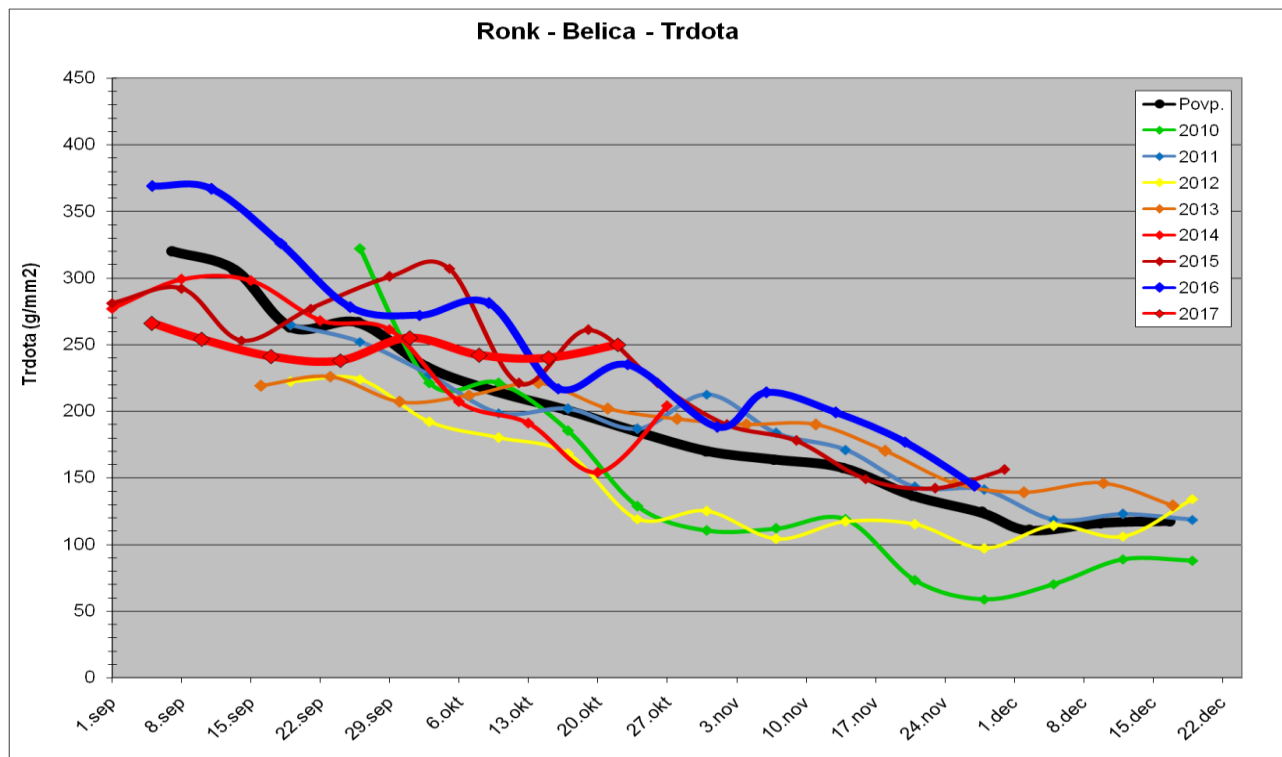
Slika 6: Trdota plodov pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2011 dalje

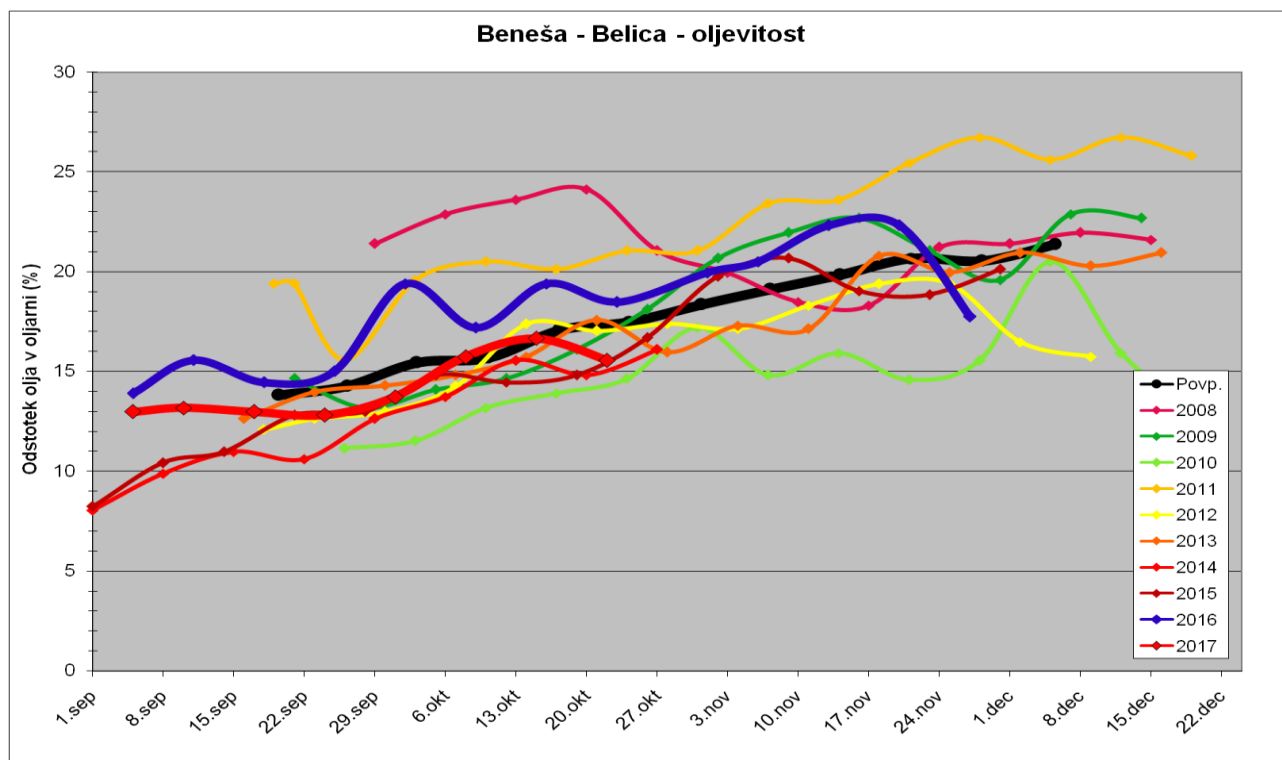
Slika 7: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2008 dalje

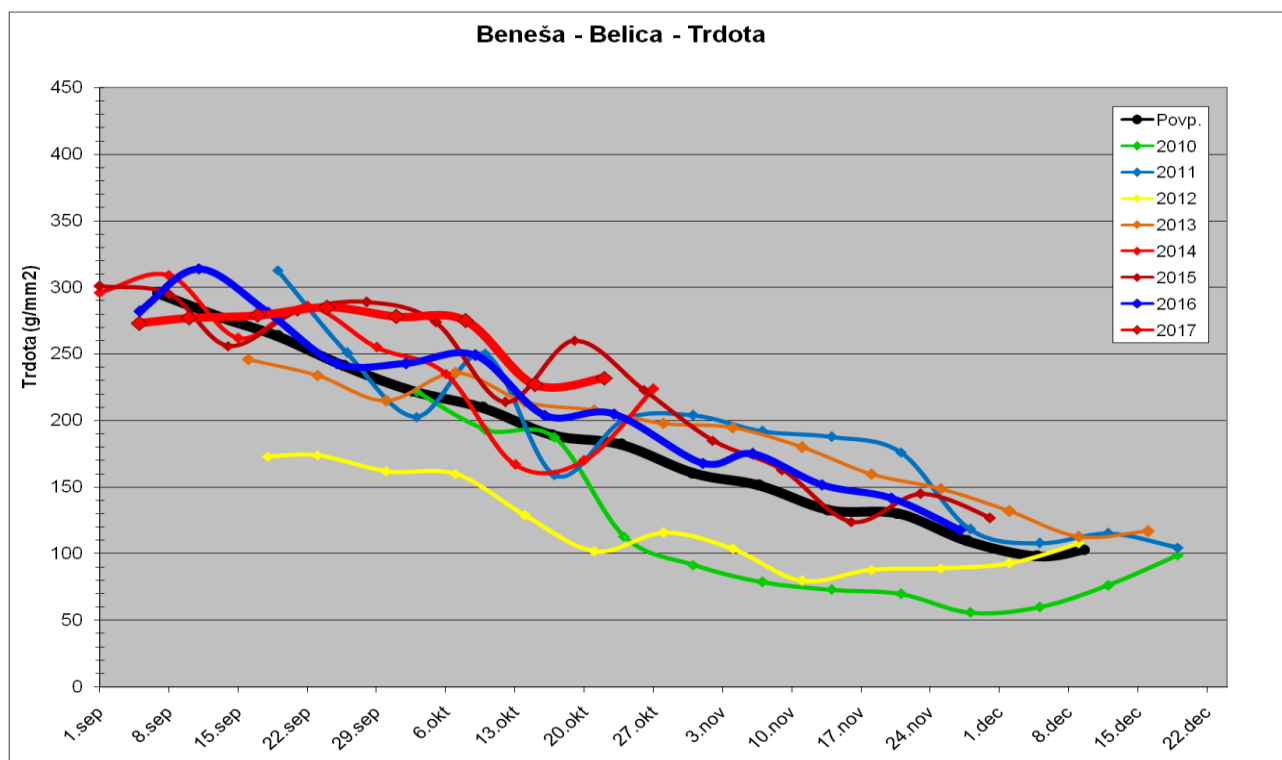
Slika 8: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2010 dalje

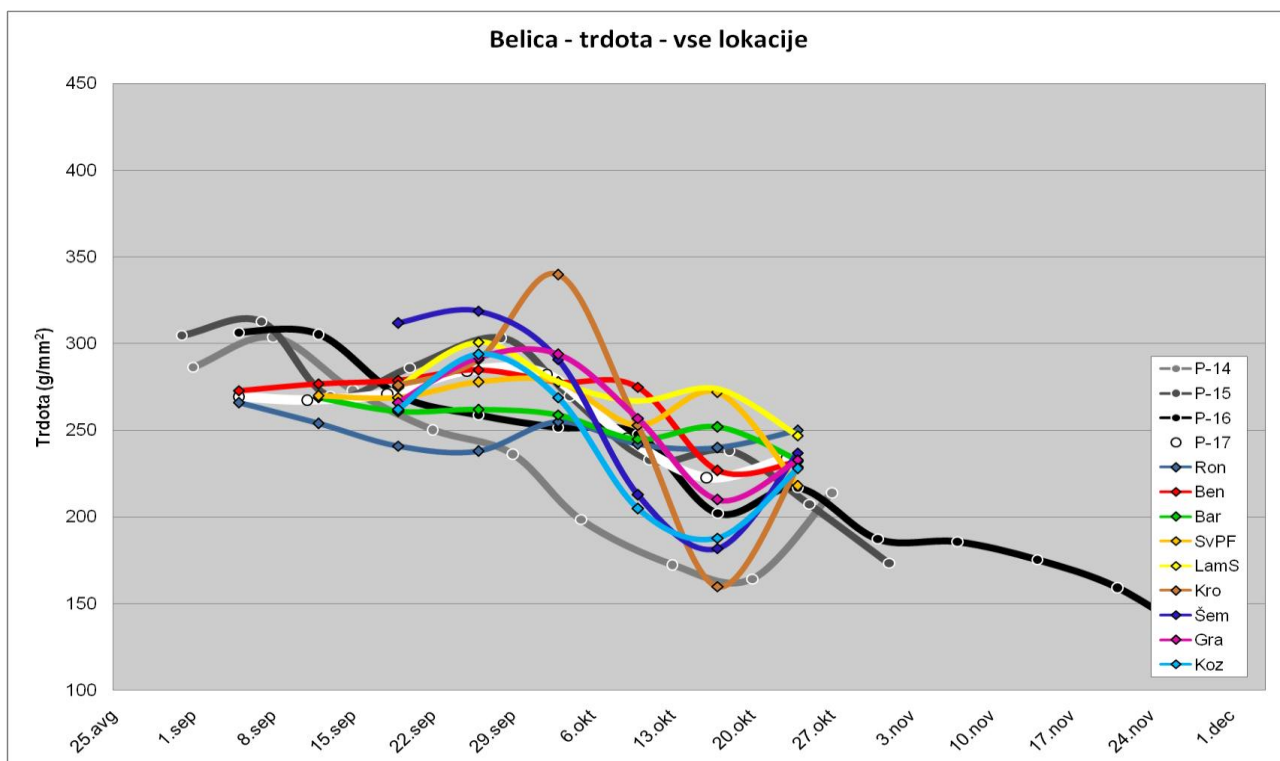
Slika 9: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2008 dalje

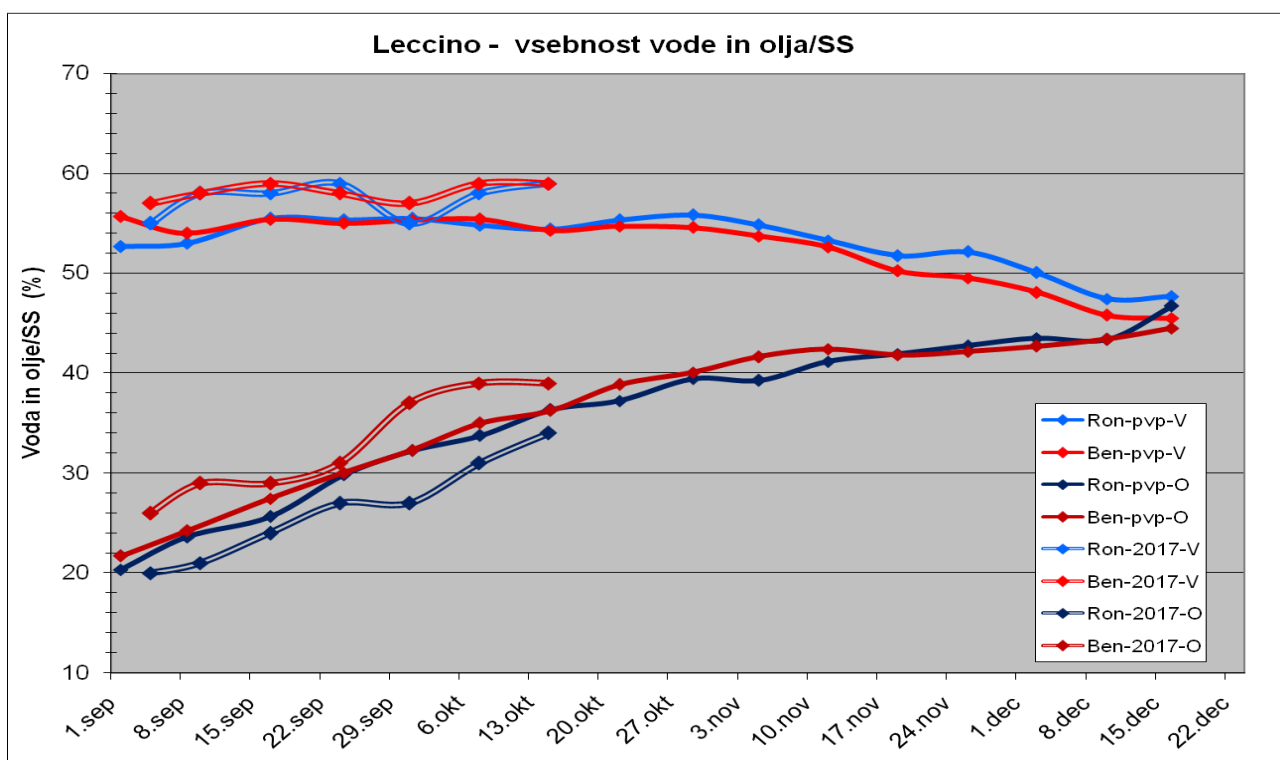
Slika 10: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2010 dalje

Slika 15: Trdota plodov (g/mm²) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 16: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti LECCINO v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Slika 17: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

